

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی

۲۰۲۴ / ۰۹ / ۳۰

پښتو ژباړه: رحمت آریا

د پادشاه میلیندا

پوښتنې

۶۹ برخه

[د و عظ اضرار]

پینځم : بناغلی ناگه سینا! تاسو بهیکوگان وایاست چې تنها گنا له ټولو موجوداتو څخه اضرار دفعه کوي او بنه ور رسوي^۱. او بیا بل چپرې وایاست چې کله چې هغه خپل و عظ کاوه نو د بلنده اور^۲ د تشبیه په راورلو د شپیتو بهیکوگانو له خولو څخه تودو وینو داري ووهلي. ددغه و عظ په توضیح سره هغه بهیکوگانو ته تاوان ورساوه او دا بنه نه دی. له دې کبله که لومړی بیان صحیح وي نو الزاماً دویم هغه باید غلط وي؛ او که دویم هغه ئې صحیح وي نو لومړی [۱۶۵] باید غلط وي. دا هم د یوې دوه استوې ستونزې په شان ده چې ستاسو مخې ته ئې ږدم او حل ئې کړی.

شپږم : دواړه ئې صحیح دي. هغه څه چې دوی ته ورپېښ شول ددوی له خپل لاسه ول، نه د تنها گنا له لاسه.

خو ناگه سینا! که تنها گنا دغه و عظ نه وای ورکړې نو آیا ددوی له خولو څخه به توده وینه په کانگو راوتلې وای؟

نه. کله چې دوی د هغه له خبرو څخه غلط اقتباس وکړ نو په دوی کې اور بل شو او له خولو څخه ئې توده وینه په کانگو راوتله.

چې داسې ده نو ناگه سینا دا پېښه باید د تنها گنا د چلند له کبله رامنځته شوي وي، دا باید تنها گنا وي ځکه چې ددوی د له منځه وړلو تر ټولو لوی دلیل^۳، دی په خپله وو. گرانه ناگه سینا داسې وانگېرئ چې یو لوی تور مار د مېرېانو پر کور ننوت، ورپسې یو بل سړی د خاورې په لټون کې راځي او خاوره چې راجگوي نو په دې سره د مېرېانو کور نرېږي. ددې کار په کولو سره د مېرېانو د کاله سوري بندېږي او د هوا د نه رسېدنګ له کبله مار د مېرېانو

1 - زه نه شم کولی ووايم چې دا خبره په کوم څپرکي او کوم شعر کې راغلي ده خو دلته موخه په روښانه ډول څرګنده ده - لیکوال

2 - دا آیتیه - پري یایه Āditta-pariyāya نه ده چې د انګوتري Anūguttara په اووم کتاب کې په لومړی مهاوګه ۲۱ کې Mahāvagga

1, 21, او اګي کهن دوپمه سوتا Aggikkhandūpama Sutta کې ورکړل شوي ده - لیکوال

3 - ادهي کاره Adhikāra. په سيمهالي ژباړې کې پردهانه Pradhāna ژباړل شوی دی - لیکوال

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

په کاله کې د همدغه سړي د کار په پایلې کې مري. اوس نو تاسو ووايست چې آیا دا مار د همدغه سړي د عمل له کبله نه دی وژل شوی؟

همداسې ده گرانه پاچا

چې داسې ده نو ناگه سینا، ددوی د له منځه وړلو تر ټولو لوی لامل په خپله تتها گنا دی.

اووم : گرانه پاچا! کله چې تتها گنا یو وعظ کاوه نو خپل وعظ ئې نه د کومې غوره مالې او نه د کوم عناد له مخې کاوه. کله چې هغه خبرې کولې، دی له دواړو، غوره مالې او عناد څخه خلاص او مُبَرّا وو. هغه کسان چې دده په وعظ سم پوهېدل هغوی حکمت⁴ تر لاسه کاوه، خو هغوی چې ورڅخه غلطه انگېرنه اخیسته نو خپل حال ئې لیده. گرانه پاچا دا هغې بېلگې ته ورته ده کله چې یو سړی د ام ونه، یا د جمبو⁵ ونه یا د مهوه ونه⁶ وبنوروي⁷ نو میوه پر ځمکې پرېوزي، په دغو میوو کې د یو شمېر پوټکي ډېر ټینګ وي او نه پرېبردي چې د میوې شیرې دباندي راوړي خو یو شمېر ئې نری پوټکی لري یا ئې پوټکي خراب وي او یا دوني شنېدلې وي چې ځمکې ته له رسېدنګ مخکې په هوا کې پاش پاش کېږي – [۱۶۲] نو د هغه وعظ هم همداسې درواخله. گرانه پاچا! دا کت مت د یوه بزگر حالت ته ورته ده کله چې بزگر و غواړي غنم وکړي نو لومړی ځمکه ورته قلبه کوي، خو د قلبې په لړ کې د سلهاوو او زر هاوو بوتو ریښې وژل کېږي – او یا کله چې یو څوک د خوړو د تر لاسه کولو لپاره د گڼیو یا نیشکر ډنډې د ژرندي خولې ته ور اچوي نو ددې کار په کولو سره د گڼیو وړوکي ډنډې د ژرندي په خولې کې نه درې وړې

4 - Bugganti: unto Arahatsip adds Hīnati-kumburê.

5 - jambu tree : دا ونه د شاه توت په معنی هم کارول شوې خو میوه ئې شاه توت نه ده. دا یو ډول میوه لرونکې ونه ده چې په انډونیزیا، بهارت، بنگله دیش، سریلانکا، پاکستان او نیپال کې موندل کېږي. دا ونه تر دېرشو مترو پورې لوړه ځي او تر سلو کالو ډېر ژوند کولی شي. گڼې پانې ئې بنه سیوری جوړوي. له لرگي څخه ئې د ریل پټلیو په کرښو کې ځکه کار اخیستل کېږي چې لرگي ئې د اوبو پر وړاندې مقاومت لري. میوه ئې د زیتون تر داني لږ لویه ده، خامه ئې تروه او پخه ئې خوږه وي، او په سیرکې، شربتونو، شرابونو کې کارول کېږي. ژباړونکی

6 - mee tree یا Madhuca longifolia د بهارت یو ډول حاروي ونه ده چې په هندي ژبې کې ورته مهوه وایي. میوه ئې یو ډول دانو ته ورته ده چې د زیتون په شان غوره ده او هر ونه ئې په کال کې له شلو تر دوه سوه کیلو پورې دانې ورکوي. له دانو څخه ئې د انسان د پوستکي د مرهم، د لاس او کالیو مینځلو صابون او نباتي کوچو کې گټه اخیستل کېږي. د ونې له غوټیو څخه په هندوستان کې بنه حاروي شراب جوړېږي. ونه تر شلو مترو لوړوالی جوړولی شي – ژباړونکی

7 - Madhuka وگورئ : Gâtaka IV, 434. د سیمهالي متن په ۲۰۸ پانې کې میگهک لري چې د مهوه د ونې لاتین نوم Bassia Latifolia کېږي. لیکوال

کېږي؟ – نو د تنها گنا خبره هم همداسې وه کله چې هغه نورو ته حکمت رساوه هغه کسان پرې خبر شول چې ورته چمتو ول او د دهما و عظمې له غوره مالې او عناد پرته وکړ. او هغوی چې په و عظم سم پوه شول نو حکمت ئې تر لاسه کړل خو هغوی چې غلط و انگېره نو په ځمکې راپرېوتل.

تعم : ناگه سینا! نو آیا بهیکوگان د ناگه سینا د همغې مو عظمې له کبله راپرې نه وتل؟

چې داسې ده، نو زه اوس له تاسو پوښتم چې آیا یو ترکان د لرگي له رنده کولو پرته چې لرگي بڼه بنوی شي او بل ورباندې کېښېښودل⁸ شي کوم شی جوړولی شي؟

نه صاحبه. ترکان که وغواړي چې لرگي سم وکاروي نو باید د لرگي زخي او کاره ځایونه لومړی سیده کړي.

گرانه پاچا! تنها گنا یوازې خپلو مریدانو ته په کتلو نه شوی کولی د هغو کسانو سترگي خلاصې کړي چې کتلو ته چمتو ول. او له هغو کسانو څخه په خلاصون چې دده وینا ئې غلطه وانگېرله هغه کسان ئې وژ غورل چې د ژ غورنگ لپاره چمتو ول. او گرانه پاچا! دا ددوی د خپل چلند او عمل له کبله ول چې د شرارتناکو افکارو په لارې لارل او پر ځمکې ولوېدل؛ کت مت لکه د گيلې ونه یا د بانس ونه او یا کچره چې خپل ځان د خپل نسل په زېږولو وژني⁹. گرانه پاچا! دا کت مت هغو غلو ته ورته ده چې یا ئې سترگي له گاتو را وایستل شي، یا په میلو پوري وتړل شي او یا زیندی شي، نو همداسې ددوی شرارتناکه افکار ول چې دوی د خپل چلند له کبله له منځه لارل او د سوبمن له لارښوونې بي برخي شول.

نهم : او همدا شان [۱۶۷] له شپیتو بهیکوگانو سره وشول، دوی نه د تنها گنا د عمل له کبله او نه د بل چا د چلند له کبله بلکه دوی ته د خپل عمل له لاسه ورپېښ شول¹⁰. گرانه پاچا! دا وانگېرئ چې یو سړی راځي او ټولو خلکو ته د " رب النوعو خوراک"¹¹ ورکوي، او ددې په خوړلو دوی ټول روغ رمت کېږي، اوږد ژوند کوي او له هر ډول جسمي ناروغیو څخه فارغېږي. خو په دوی کې یو تن ددغه خوراک په خوړلو د خپلې بدې هاضمې له کبله مری. گرانه پاچا! اوس پوښتنه دا ده چې آیا دغه سړی په دې پر دی چې دوی ته ئې د رب النوعو خوراک ورکړی او په دوی کې یوازې یو سړي د خپلې بدې هاضمې له کبله مري ؟

⁸ - Rakkhanto, which Hīnati-kumburê expands in the sense adopted above.

⁹ - د گيلې ونه یا plantain tree یا د بانس ونه د غوتې کولو پر مهال مري. په بهارت کې عام بلور دا دی چې کچره د خپل بچي د زېږون پر مهال مري. وگورئ: . 2, 2, VI, Samyutta Nikāya 43, 8; Vimāna Vatthu 2, 5; VII, 2, 3; Kullavagga VI, 4, 3 – لیکوال

¹⁰ - په دغه ځای کې هیڅه تي کمبوري د ټولې هغې سوټا ژباړه را اخلي چې نغوته ورته شوی ده – لیکوال
¹¹ - امبروژیا ambrosia : د یونان په میتالوژيو کې امبروژیا داسې خوراک یا څښاک دي چې په څښلو ئې څوک

ابدي ژوند تر لاسه کوي. د سانسکریت معادل ئې امریتا; अमृत; ده او د برهمنانو د سوما له څښاک سره معادل ده. د

سانسکریت امریتا، امرتا او امرد هم ویل شوي او بنځینه تلفظ ئې امروتا کېږي. ژباړونکی

¹² - Amataम - دا ار هت توب ته نغوته ده او شک نه شته چې دا ئې یو له القابو څخه دی – لیکوال

نه صاحبه،

گرانہ پاچا! همداسي ده د تنها گنا خبره چي د رب النوعو او انسانانو د نړۍ لسو زرو سيستيمونو ته ئي خپل د رب النوعو خوراک په ډالۍ ورکړ؛ هغوی چي وړتيا درلودله د ده د قانون د متلذو شرابو د خوند په ځکلو حکمت تر لاسه کړ او هغوی چي وړتيا ئي نه درلودله له منځه لاړل او پر ځمکي راپرېوتل. گرانہ پاچا! خوراک د ټولو موجوداتو ژوند متحفظ ساتي. خو يو شمېر کسان چي خوراک کوي د وبا¹³ له کبله مري. اوس پوښتنه دا ده : هغه څوک چي يوه وړي سړي ته د هغه د لوري په پار خوراک ورکوي آيا په کومي جنحي پر دی؟

نه صاحبه

گرانہ پاچا! همداسي ده د تنها گنا خبره چي د رب النوعو او انسانانو د نړۍ لسو زرو سيستيمونو ته ئي خپل د رب النوعو خوراک په ډالۍ ورکړ؛ هغوی چي وړتيا درلودله د ده د قانون د متلذو شرابو د خوند په ځکلو حکمت تر لاسه کړ او هغوی چي وړتيا ئي نه درلودله له منځه لاړل او پر ځمکي راپرېوتل.

ډېر بڼه ناگه سینا! همداسي ده، او هر هغه څه چي تاسو وایاست زه ئي منم.

[په دې سره د هغو اضرارو معضله پای مومي چي د وعظ له کبله رامنځته شوي وه]

نور بیا

[د تنه گنا اسرار]

یادونه: قدرمنو لوستونکو! دا هم د بناعلی رحمت آریا د آرشیف: [لینک](#)

---

¹³ cholera - ویسوکي کایه Visûkikâya چي هیڼه تي کمبوري ئي داسي ژباړه ورکوي: اگریڼه وه ویوکابادهین

Agîrna wa wiwekâbâdhayen وگورئ : 18, 2, IV – لیکوال

د پانو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکي په خیر و لولئ